

Ծանօթ. Վերոյիշեալ տեղեկութիւնն շեն պահանջում յայն աշակերտաց, որք ցանկան մտնելու ի նախապրական բաժինը, որոյ մէջ բնդաւնում են մտնելուն յ8 տարեկանէն մինչ յ10 տարեկան, առանց հարցանմանքեան:

Գ. Միայն այն Հայագրի մանկունքն կարող են բնդունուիլ ի վերոյիշեալ յերիս կարգս ձրիավարձ աշակերտաց ձեմարանի, որք պատրաստուած են համաձայն վերոյգրեալ ցուցակի: Վասն հաստատապէս հասանելոյ այս նպատակիս՝ Կառավարութիւնն ձեմարանի դիմում է այսու առ տեղական ուսումնարանս Հայոց, որք գտնուում են ի Տփլիս, յԵրեւան, յԵջմիածին, ի Նոր Նախիջևան, ի Թեոդոսիա, յԱստրախան եւ յայլ քաղաքս, խնդրելով, որ բնեն համաձայն ձեմարանի ցուցակին զկոշում աշակերտացուիք (կանդիդատս) ի շարս ձրիավարձ աշակերտաց, եւ ի սան նոցա յամեն անգամին վկայական բուղքի մասին ունելոյ նոցա բոս բաւականին այն հմտութիւնք, որք պահանջուում են վասն մտնելոյ շորս դասասանց միայն մէջ: Վասն որոյ

Դ. Ծնողք այն կանդիդատսի՝ որք պիտի հաշուին ի թիւս ձրիավարձ որդեգրաց, պարտական են, յէս ստանալոյ գրաւոր վճարագիրք ի Կառավարութեան ձեմարանի, յառաջ քան զուղեւորիլ զնոյն կանդիդատս ի Մոսկվա, ներկայացուցանել զնոսա ի նախամեքութիւն յիշեալ ուսումնարանաց մէջ, եւ շուղարկել ըզնոսա ի ձեմարան քանի որ շեն ստացած յուսումնարանաց այն բաւարար վկայութիւնք, զորս պարտական են նոքա առաջի առնել ձեմարանի Կառավարութեան յէս հասանելոյ ի Մոսկվա: Առանց այս վրկայականաց ոչ ոք չունի իրաւունք մտնելու ի թիւս ձրիավարձ որդեգրաց ձեմարանի:

Ե. Կոշում կանդիդատսն ի հաշիւս ձրիավարձ որդեգրաց յիշեալ երից կարգաց, յէս հասանելոյ ի Մաս-

կվա, ուրիշ կերպիւ շեն կարող բնդունուիլ ի ձեմարան, երբ ոչ երաւխաւորութեամբ Մոսկվայի մէջ գրասնող անձին, այսինքն՝ ազգականի կամ բարեկամի, որ գրով կը պարտաւորուի բնդունել զնա դարձեալ իւր մօտ, երբ պատանի նմա արձակուիլ ի ձեմարանէ վասն օրինաւոր պատճառաց յառաջ քան զաւարտելն զուսման բնրացք:

Զ. Որպէս ի ձրիավարձ աշակերտաց՝ քէ նոքա, որք կարձակուին ի ձեմարանէ յառաջ քան զաւարտելն զուսման բնրացք, եւ քէ նոքա, որք կաւարտեն զուսման բնրացք, ոչ ինչ դրամական օգնութիւն ստանալու շեն վասն վերադառնալոյ ի հայրենիս: Եւ այսու պատճառաւ

Է. Երբ որ կը մտնեն նոքա ի ձեմարան, նոցա ծնողքն կամ ազգականքն պարտական են միւս վկայականաց հետ ի միասին առաջի առնել նոյնպէս գրաւոր պարտաւորութիւն, որ երբ պատանի իւրեանց որդւոց կամ ազգականաց արձակուիլ ի ձեմարանէ յառաջ քան զաւարտելն զուսման բնրացք կամ յէս այնորիկ՝ վասն որպիսի եւ իցէ պատճառաց, ինքեանք ծնողքն կամ ազգականքն՝ ունին իւրեանց վերայ առնուլ զնանապահական ծախք. իսկ՝ որք կցանկան զիւրեանց որդիք կամ ազգականք, զայլ ի շարս աշակերտաց Հոգեւորական Բաժնի, նոքա՝ բաց յայնմանէ, պարտական են առաջի առնել գրաւոր պարտաւորութիւն, քէ ինքեանք երբեք անհանգիստ առնելու շեն զձեմարանի Կառավարութիւնը խնդրենքով վասն ազգաս կացուցանելոյ զիւրեանց որդիք կամ ազգականք ի ծառայելոյ Հայոց եկեղեցիներում, հոգեւոր դպրոցներում եւ Առաջնորդական աշխատանքներում:

Ը. Ի շարս ձրիավարձ կազարեան որդեգրաց բնդունում են առաւելապէս շքաւոր Հայ աղնուսականաց որդիքն:

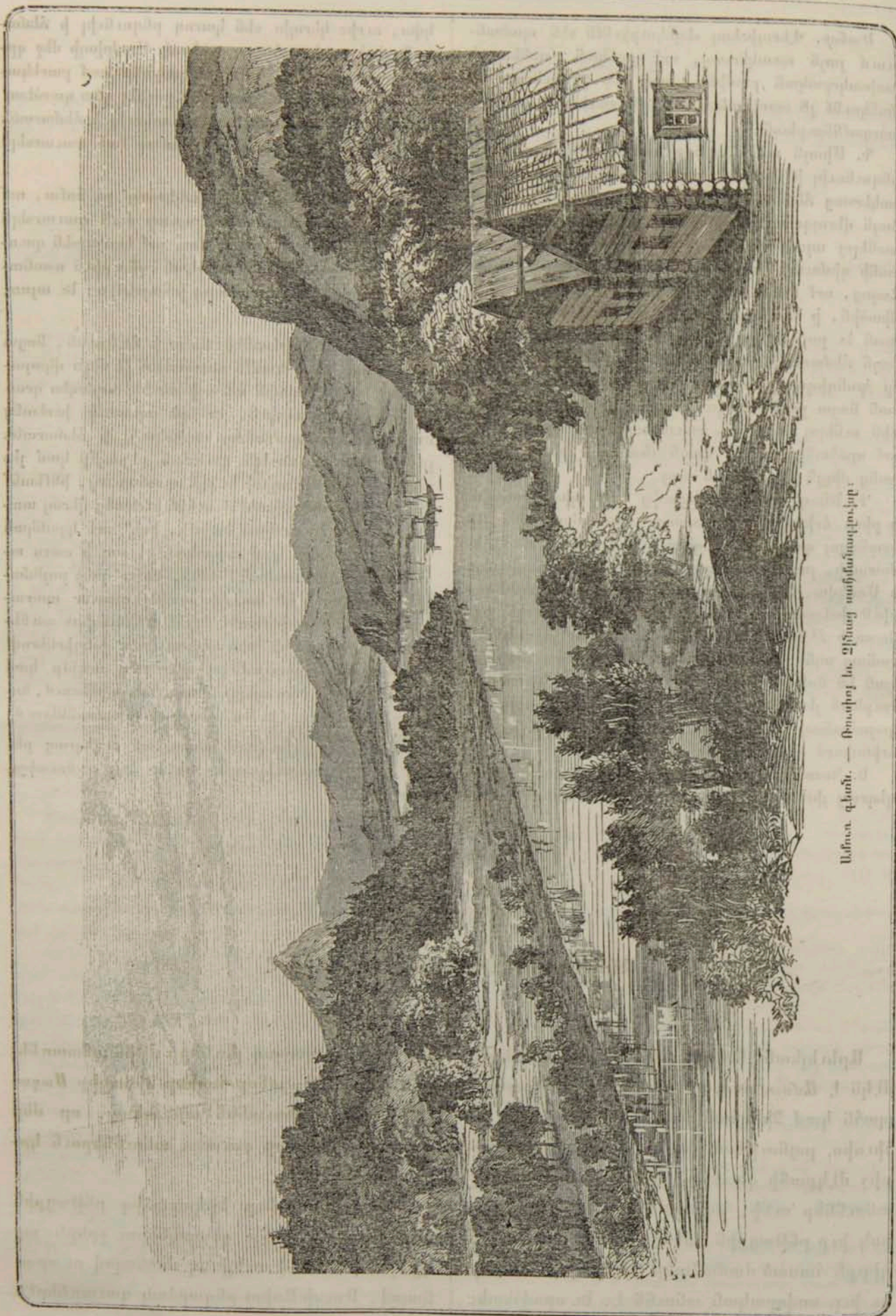
ԱՄՈՒՌ ԳԵՏՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՌԻ ԶԻՆԱՅ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԹ

Արեւելեան Ասիոյ ամենէն մեծ գետերէն մէկն է Ամուր բոսում գետը, որ Պարփատապահն կամ Զինկհան լեռներէն կը դիսի 48° 50' հիւսիս. լայնութեան ասիլ: Ինչպէս Ասիոյ ուրիշ մէկքանի գետերը՝ եւ սա եւս այլեայլ անուններ ունի. բոլորած տեղը կըսուի Օհոն. իսկ իւր բնթացքին ամենէն աւելի հիւսիսային դիրքն հասած ժամանակը՝ կըոչուի Ամուր, որ եւ իւր սովորական անունն է: Եւ որովհետեւ

չորս կողմը պատող լեռները մթին անտառներով լեցուն են, անոր համար Զինացիք Սաղալիին — ուրիս կանուանեն այս գետը, որ մեր սեւչուր ու Տանկաց զարաւու անուններուն կը պատասխանէ:

Ամուր գետը իւր երկարաձիգ բնթացքին մէջ շատ մը մանր գետակներու ջրերն ալ կընդունի, անով աւելի ալ մեծնալով ու սրանալով, Թուսի Ասիոյ բնդարձակ գաւառներէն

Ամեն գետն. — Բուսիսի և Չիւսի մահմադարից:

շատր կտրելէն անցնելէն ու 680 վերսթ տեղ վազելէն ետեւ՝ Զօքա կղզւոյն զիմաց կթափի խաղաղական Ովկիանոսին մէջ:

Ամուռ գետը վերջի տարիներս աւելի ծանօթացաւ եւրոպայի, որովհետեւ Ռուսիոյ Չինաց հետ բրած դաշնադրութեամբը Չինաց բոլոր այն վարի գաւառները զորս Ամուռ կոռոզէր՝ անցան Ռուսաց ձեռքը, ու Ամուռի ջրերն եղան բնական սահմանագլուխ երկուց կայսերութեանց:

Ռուսաց տէրութիւնը այս դաշնադրութեամբ ոչ միայն նոր եւ բնդարձակ գաւառներու տէր եղաւ, այլ որ աւելի մեծն է՝ իւր ասիական վաճառականութիւնը Ամուռ գետոյն ձեռքովը բոլորովին նոր կեանք կառնու, վասնզի այսուհետեւ կրնայ Սիպիրի վաճառքները այս մեծաշաղթ գետին ընթացքովը դրկել յՈվկիանոս ու

անկէց յԱմերիկա եւ յԵւրոպա: Ուր առաջ եւրոպա վաճառք բերելոյ համար պէտք էր հազար վերսթ նամբայ ընել, եւ ահա այնպիսի անկոխ ու անանցանելի տեղերէ: Այսու՝ Սիպիրի մեծամեծ ճոխութիւններէն տէրութիւնը չէր կրնար մեծ օգուտ մը քաղել: Իսկ այժմ արդէն սկսան շոգենաւերը բանիլ Ամուռի ջրերուն մէջ, գաղթականներ կորկուին ու կհաստատուն սահմանագլխին եզերքը, ու վաճառականութիւնը տէրութեան հովանաւորութեամբը մեծ գործունէութիւն սկսաւ ցուցնել:

Դրուած գեղեցիկ պատկերին մէջի երեւցողները Չինկիան լեռներն են, որոց մէջէն կանցնի Ամուռ. բնակարան երեւցած կողմը՝ Ռուսիոյ մասն է, իսկ զիմացի ամուռքը՝ Չինաց սահմանագլուխն է:

ԵԿԵՂԵՅԻ ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎԱԿԻՄՈՅ ԵՒ ԱՆՆԱՅԻ ԻԹԷՈԴՈՍԻԱ,

եւ պաշտպան քաղաքին

ԼՈՅՍ ՊԱՐՈՆ ՆԱՀԱՏԱԿ

Իրիմու Հայոցս, եւս եւ ուրիշ քրիստոնեայ ազգաց, անուանի ուխտատեղիներէն մէկն եղեր է հարիւրաւոր տարիներէ իվեր՝ Թէոդոսիոյ հարաւային կողմը բարձրադիր լեռան վրայ շինուած ծովահայեաց եկեղեցին սրբոց Յովակիմայ եւ Աննայի, ծնողաց Ս. Աստուածածնի:

Ատենով այս եկեղեցւոյն քովը վանք է եղեր. եւ Թէոդոսիա քաղաքը այնչափ բնդարձակ էր կրնէն, որ հայ բնակիչներուն տները մինչեւ այն վանքին քովերը կհասնէին: Այն ժամանակները ութսուն հազար հայ կհամրուի եղեր այս տեղ:

Դրեթէ հարիւր տարի կայ որ այն վանքը բոլորովին քանդուեր անհետացեր է. բայց եկեղեցւոյն երեք աւերակ սրատերը գետնին երեսէն տեղ տեղ կէս կանգուն՝ տեղ տեղ ալ մինչեւ չորս կանգուն մնացած, եւ փլատակի քարե-

րովը ծածկուած, օրէ օր փճանալու վրայ էր: Այսու ամենայնիւ բարեպաշտ ժողովուրդները զարմանալի ջերմեւանդութեամբ եւ հաւատով անդադար այն տեղը ուխտի կյաճախէին, եւ շատր իրենց եռանդուն խնդիրքը ընդունած՝ լեռնէն վար կիջնային ուրախութեամբ:

Անկէց իզատ՝ սրբոց Յովակիմայ եւ Աննայի տօնին օրը այն աւերակներուն մէջ ժամ ու սուրբ պատարագ կմատուցուէր, թէպէտեւ ետքը նոյնպէս անպատասպար երեսի վրայ կձգուէր սուրբ սեղանը՝ կոխան անցաւորաց եւ անբանից:

Ուխտաւորաց ղիտաւորութեանը մէջ անմոռանալի էր եւ է միշտ՝ նաեւ նոյն եկեղեցւոյն մէջ թաղուած Լոյս Պարոն նոր նահատակին գերեզմանը, որոյ աւերակացը վրայ իրենց ջերմեւանդութիւնը կկատարէին, բայց եւ ո-